

BIBLIOTHECA NATIONALIS HUNGARICAE

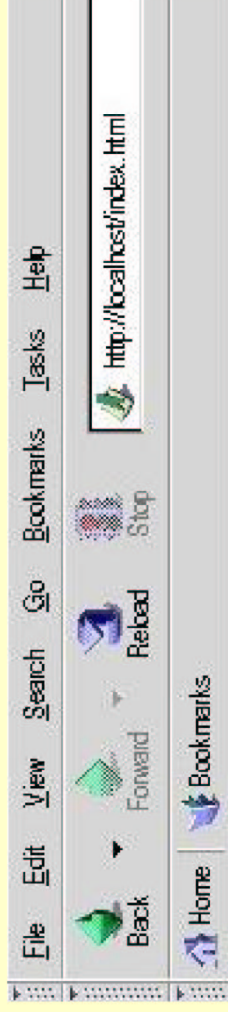
URN:NBN – elektronikus dokumentumok hosszútávú azonosítása

Aradi Bálint - Ittzés Péter - Horváth Ádám

A megtalálás nehézségei

- **Internet:** rohamosan növekvő számú dokumentum és **hivatkozás**
- Információ elérése: URL-en keresztül (lakcím)
(pl. <http://www.oszk.hu/index.html>)

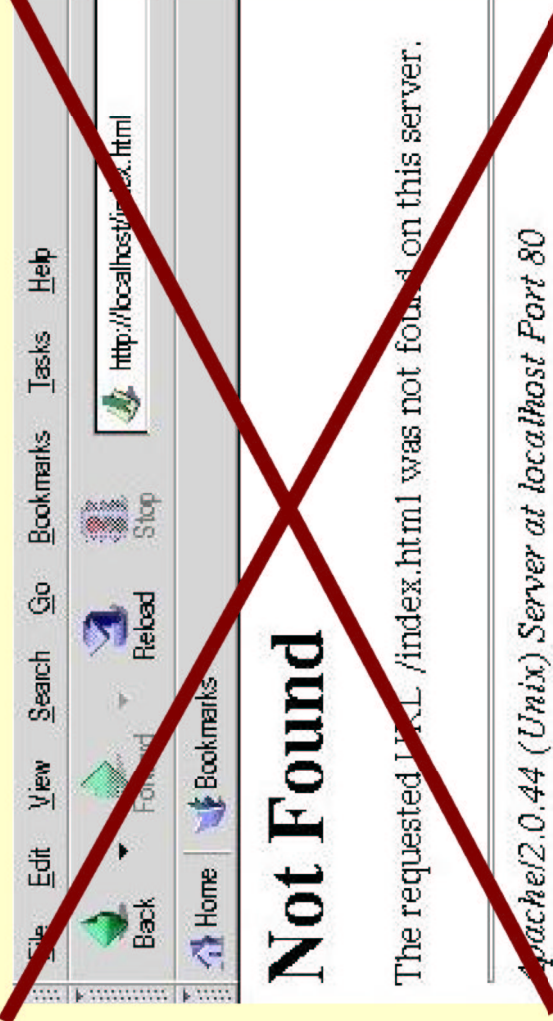
- **Probléma:** URL sokszor változik
 - ➔ Minden hivatkozást át kell írni!
 - ➔ Külső hivatkozások nem,
vagy csak késéssel frissülnek

A megoldás: állandó azonosítók

- Dokumentumokat egyedi azonosítókön keresztül azonosítani és ezeken keresztül hivatkozni rájuk (pl. URN - Universal Resource Name) (személyi szám)

- Azonosító és URL közötti hozzárendelés csupán egy helyen!
- Adatbázisokba URL helyett csak azonosítók!
- Karbantartás egy helyen!

Mi is az az URN?

- **Universal Resource Name**
- RFC 2141: Interneten található források hosszútávú azonosítására
- Kiadásuk szabályozott
- Szintaxis: URN:<NÉVTÉR>:<AZONOSÍTÓ> (pl. urn:isbn:963-9817-99-5)
- Több URN névterület létezik saját szintaktikával és kiadási móddal
- Példák: URN:ISBN, URN:ISSN, URN:NBN, ...

Az NBN (National Bibliography Number)

- Nemzeti könyvtárak által kiadható azonosító
- A névterület a Finn Nemzeti Könyvtár kezdeményezésére született
- A központ a Library of Congressnél található
- Általában egy sorszám, amely az adott országban egyedi
- Szintaxis: URN:NBN:<NSS>
- NSS (Namespace Specific String): <ISO 3166 orsz. kód>-<egyedi a.>
- Példa: URN:NBN:fi-fe19981001, URN:NBN:hu-3

NBN kezdeményezés az OSZK-ban

- A norvég példa nyomán
- Igénylés és karbantartás HTML lapon keresztül vagy programból
- Feltételek (egyelőre):
 - Csak létező és nyilvánosan elérhető dokumentumoknak
 - Csak html típusú dokumentumoknak (text/html)
 - Egy dokumentumnak csak egy azonosítója lehet
 - Egy azonosítóhoz csak egy dokumentum tartozhat
- Nyílt forráskódú projekt (Urn Nbn GEnerator And Resolver)
(java servletek, adminisztrációs programok, dokumentáció)

URN:NBN igénylése (GetNBN)

- **Igénylés http protokollon keresztül** (programmal vagy honlapról):
 - Azonosító igénylése:
 - <http://nbn.oszk.hu/GetNBN?url=http://igenylo.hu/dokumentum>
 - Azonosító beszúrása a dokumentum fejlécébe <meta> elemmel:
`<meta name="dc.identifier" scheme="urn" content="urn:nbn:hu-1">`
 - Igénylés megerősítése
 - **Új azonosító igénylése:**
 - Új dokumentum
 - Ha dokumentum jelentősen megváltozott
 - Kivéve: ha folytonosan változó dokumentumról van szó (pl. nyitvatartás)

URN:NBN feloldása (N2L)

- **DDDS** (Distributed Data Delegation System)
 - Közvetlen elérés URN-en keresztül
 - Egyelőre csak (virtuális) papíron
- **THHTTP** (Trivial convention for using HTTP in URN resolution)
 - Ideiglenes hibrid megoldás: fix URL (URN-feloldó) + URN
 - URL-t HTTP átirányítás formájában szolgáltatja

<http://nbn.oszk.hu/N2L?urn:nbn:hu-1> →

N2L

HTTP redirect →

- További szolgáltatások (pl. N2Ls, L2N, ...) is megvalósíthatóak

Biztonsági kérdések

- Csak dokumentum gazdája igényelhessen URN:NBN-t ill. változtathasson meg URN - URL hozzárendelést
- Jelszavas azonosítás
 - ➔ Nagy adminisztrációs igény, nehezen automatizálható
- **Azonosítás írásjogon keresztül**
 - ➔ URN-t tartalmazó <meta> elem beszúrása ill. kivétele
 - ➔ Egyszerű, transzparens, automatizálható
 - ➔ Általánosítható nem HTML-típusú dokumentumokra

Kitekintés

- Végleges szerver üzembe helyezése
- URN:NBN igénylést és karbantartást segítő oldalak
- Honlap a szerver és az adminisztrációs programok forráskódjának 2003. május közepe

Szakmai megbeszélés az Országos Széchényi Könyvtárban 2003. május vége

- További szolgáltatások (N2Ls, L2N, ...) implementálása 2003 nyara

Információ:

aradi@oszk.hu